

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, v državnem zboru zastopane.

Kos XXI. — Izdan in razposlan dné 31. marca 1895.

Vsebina: Št (42.—43.) 42. Razpis, s katerim se vkrepajo izpremembe in dopolnila izvršilnega predpisa k zakonu z dné 18. julija 1894. l. o povračilu žganjarine za množine alkohola v žganih opojnih tekočinah, ki se brez davčne vezí nahajajo v prometu med ozemlji avstrijsko-ogrskega carinskega okoliša. — **43.** Ukaz v izvršilo zakona z dné 25. decembra 1864. l. o žandarstvu v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru.

42.

Razpis finančnega ministerstva z dné 16. marca 1895. l.,

s katerim se vkrepajo izpremembe in dopolnila izvršilnega predpisa k zakonu z dné 18. julija 1894. l. o povračilu žganjarine za množine alkohola v žganih opojnih tekočinah, ki se brez davčne vezí nahajajo v prometu med ozemlji avstrijsko-ogrskega carinskega okoliša.

Na podstavi §. 15. v zakonu z dné 18. junija 1894. l. (Drž. zak. št. 121.) o povračilu žganjarine za množine alkohola v žganih opojnih tekočinah, katere se brez davčne vezí nahajajo v prometu med kraljevinami in deželami, zastopanimi v državnem zboru, med deželami ogrske krone in pa med deželama Bosno in Hercegovino, se v porazumu s kraljevim ogrskim finančnim ministerstvom ukazuje to-le:

I. Med žgane opojne tekočine, katerih pošiljanje brez davčne vezí iz katerega imenovanega trojnega ozemlja v drugo ozemlje se mora po §. 3. navedenega zakona zglašati, je prištevati alkoholovite esencije in pa tiste alkoholovite enotne in sestavljene éterje, ki se kažejo za posnetke prirodne

vonjave ali prirodnega okusa nekih vrst sadja ali pijač in kateri se uporabljajo pri narejanju žganih opojnih pijač, kakor so n. p. sadne esencije, rumove esencije, konjakove esencije, sadni éter, rumov éter i. e. r., ne pa tudi drugih enotnih in sestavljenih vrst éterja, kakor n. p. kisovega éterja, žeplenega éterja.

Alkoholovitost s prva imenovanih vrst éterja in alkohol obsezajočih esencij se nastavlja na 70 stopinj stodelne alkoholometrove lestvice (70 odstotkov) in povedba o alkoholovitosti téh tekočin se more tudi opustiti.

II. V §§. 1. in 3. izvršilnega predpisa z dné 10. julija 1894. l. (Drž. zak. št. 144.) za slučaj pošiljanja žganih opojnih tekočin v malih shrankah, kakor so steklenice, vrči i. e. r., ustanovljene posebne ugodnosti gledé zglašanja alkoholovitosti in pa gledé uradnega ovedovanja množine in alkoholovitosti naj se uporabljajo tudi o pošiljanju takih tekočin v malih sodčkih, imajočih 25 litrov prostornine največ.

III. Dovolj je, ako pošiljač v zglasilu namesto železniških ali parnoplovstvenih prog, po katerih se bodo žgane opojne tekočine prevažale (§. 1., št. 1., poslednji odstavek izvršilnega predpisa) oznameni samó železniško in parnoplovstveno podjetbo, ka-

teri se žgana opojna tekočina izroči v prevažanje in katera jo mora oddati.

IV. Kadar žgana opojna tekočina, ki se pošilja v manjših shrankah (steklenicah, vrčih itd. ali v malih sodcih, držečih 25 litrov največ), vsa vkupe ne presega množine 25 litrov in ako ni proti resničnosti povedeb v zglasilu, na oko sodèč, nobenega pomisleka, tedaj se popolnoma opusti uradno ovedovanje množine (§. 1., št. 4., lit. c) izvršilnega predpisa) in pa v §. 1., št. 5., lit. b), odstavku 3. izvršilnega predpisa ukazani ponamerni preskus, ali je tekočina čista in sladka.

V. Kadar se žgane opojne tekočine pošiljajo v manjših shrankah (v steklenicah, vrčih i. e. r. in pa v sodcih, držečih do 25 litrov), tedaj se, ako se prevažajo po železnici ali na ladji parnici, in ako vsa množina žgane opojne tekočine ne presega en hektoliter, in ako se urad, pred katerega je pošiljatev postaviti, ne nahaja v namenišču pošiljatev, dolžnosti predstave, ukazani v §. 4. zakona z dné 18. junija 1894. l (Drž. zak. št. 121.), vstreže takó, da se preizroči unikat prehodnice z voznim listom in kakimi drugačnimi na pošiljatev se nanašajočimi papirji, kakor je n. p. faktura i. e. r., in sicer v roku, za predstavo predpisanem, in preden se pošiljatev žganja spravi s postaje.

Ako bi se pak proti resničnosti povedeb pokazali vtemeljeni pomisleki, ima predstavní urad pravico, pošiljatev uradoma preiskati po meri določil §. 3. v izvršilnem predpisu.

VI. Ovedovanje vrste, množine in alkoholovitosti po predstavnem uradu (§. 3., št. 4. izvršilnega predpisa) ne smé se samó, ampak se mora opustiti tedaj, kadar pošiljatev žganja dojde z neporušeno uradno zaporo in se tudi sicer ne pokaže noben pomislek.

VII. Unikat prehodnice, katerega stranka izroči predstavnemu uradu, in na katerem ta potrdi, da se je pošiljatev postavila pred urad, naj se v bodoče ne izdaje več stranki (§. 3., št. 7. izvršilnega predpisa), ampak predstavní urad naj ga s priznanilom vred kot poštnine prosto služabno reč v priporočenem pismu vrne pošiljajočemu uradu. S tem odpade tudi v §. 3., št. 7. izvršilnega predpisa naložena dolžnost pošiljača, da unikat prehodnice oddá pošiljajočemu uradu.

Plener s. r.

43.

Ukaz ministerstva za deželno bran z dné 20. marca 1895. l.

v izvršilo zakona z dné 25. decembra 1894. l. (Drž. zak. št. 1. iz leta 1895.) o žandarstvu v kraljevini in deželah, zastopanih v državnem zboru.

Njegovo cesarsko in kraljevo apostoljsko Veličanstvo je z Najvišim sklepom z dné 3. marca 1895. l. najmilostiveje blagovolilo potrditi „Organizacijska določila za c. k. žandarstvo“ in pa novo služabno navodilo za to krdelo, kateri predpisi se izdajajo ob enem s tem ukazom.

Ker se torej razveljavlja z okrožnico z dné 29. februarja 1876. l., št. $\frac{3717}{104}$ III. (Ukaznik za c. k. žandarstvo št. 1. iz l. 1876.) razglašeno služabno navodilo, za to se nastopna, z dotičnimi osrednjimi oblastvi dogovorjena nadaljna izvršilna določila razglašajo s tem dostavkom, da se bodo vsa pristojbinska prašanja gledé oseb, pripadajočih žandarstvu, posnela v poseben pristojbinski predpis in da do časa, ko se ta predpis izdá, svojo veljavo ohranijo do sedaj v dotični razkaznici k zakonu z dné 26. februarja 1876. l. (Drž. zak. št. 19.) ustanovljena in pa v drugih pravilih podana pristojbinska določila.

K §. 10.

V obče ohranijo svojo veljavnost z okrožnico z dné 29. februarja 1876. št. $\frac{2718}{104}$ VI. (Ukaznik za c. k. žandarstvo št. 1. iz leta 1876.) razglašena določila o pristojnosti sodne oblasti in kazenskega sodstva c. k. žandarstva, oziroma ukazila, izdana k temu vodilu.

Gledé postopanja častnega svéta se o žandarstvu uporablja dotični predpis za c. k. deželno brambo, oziroma njegov dodatek.

Sodstvo in pa stanovne in osebne razmere pisarniških služabnikov se vravnavajo po zmislu okrožnice z dné 5. aprila 1879. l., št. $\frac{4381}{335}$ VI. (Ukaz za c. k. žandarstvo št. 6. iz l. 1879.).

K §. 13.

Med zakonite dolžnosti županov, da podpirajo žandarstvo v izvrševanju njegovih služabnih zaveznosti, spada tudi dolžnost, da v služabnih knjizicah,

izdanih po predpisu, potrjujejo namenu vstrezno v poslednjem razpredelu teh knjižic čas, kedaj je žandar v kak kraj prišel ali iz njega odšel.

K §. 19.

Točka e): Fizično sposobnost za žandarsko službo je poistinjati po zmislu §. 19., točke b) v vojnem zakonu (Vojnih predpisov I. del, §. 94., točka 1., oziroma „predpis za zdravniško preiskovanje“, §. 6., točka 1.).

K §. 20.

Kar se tiče v točki 4. omenjenega dopolnjevanja moštvenega staleža z uvrščevanjem črnovojnih zavezancev, kadar se skliče črna vojska, o tem se natančnejša določila izdadó s posebnim predpisom.

K §. 22.

Žandarji na poskus morajo, dokončavši teoretičen nauk, kateri naj se na znanosti, potrebne možu za izvrševanje službe, razteza takó, da ga bo mogoče popolnoma izučiti v praktični službi — prebiti preskušnjo pred komisijo, ki sestoji iz deželnega žandarskega poveljnika, eventualno njegovega namestnika, potem iz poveljnika dopolnilnega oddelka in iz upravnega uradnika, katerega odpošilja politično deželno oblastvo.

Gledé preskušenj za postajne voditelje in častnike ohrani svojo veljavnost predpis, izdan z okrožnico z dné 27. julija 1876. l., praes. št. 579. (Ukaznik za c. k. žandarstvo št. 9. iz leta 1876.).

K §. 23.

Predpisano žandarsko služabno prisego morajo moštvo in pa častniki priseči precej, ko nastopijo službovanje na poskus.

K §. 29.

Da se ové izmera preskrbnine, katera gre osebam, navedenim v prvem odstavku tega paragrafa, in pa da se ovedó pogoji, v katerih se ta preskrbnina dodeljuje, poté gledé trajne dobe njenega prejemanja so merodajna dotična osnovna določila zakona z dné 27. decembra 1875. l. (Drž. zak. št. 158.) in pa zakona z dné 27. aprila 1887. l. (Drž. zak. št. 41.), in sicer gledé vdov in sirot v toliko, kolikor bi se slučaj smrti, ki daje pravico do preskrbe, ne bil pripetil že pred razglasitvo za-

kona (1. dném januarja 1895. l.), ker bi v tem poslednjem slučaju ohranila svojo veljavnost dotedanja pravila.

K §. 30.

V prvem odstavku tega paragrafa moštvo žandarstva gledé odmere pokojnine dodeljena ugodnost, katera izvzemši slučaje, omenjene v §. 35., zadobi za vsakega žandarja veljavo še le z dném, katerega je izpolnil prevzeto štiriletno služabno dolžnost, a katera se potem razteza tudi na ta štiri leta, uporabljaje se o onih, katerih pravica do preskrbe se je poistinila ob novičnem zdravstvenem pregledu po razglasu tega zakona.

Letna pokojnina se moštvo žandarstva po služabnem času, katerega je zakonito preračunati od leta do leta — in sicer za žandarsko službo vsako leto s 16 meseci — odmerja takó, da znaša po vstevnih polnih desetih služabnih letih tretjino, po petnajstih, toda ne polnih šestnajstih služabnih letih pak tri osmine naposled prejemanje dejalnostne pristojbine.

K naposled navedenemu znesku se prišteje za vsako nadaljno vstevno služabno leto $2\frac{1}{2}$ odstotek dejalnostne pristojbine, takó da se po dokončanem vstevnem 40. letu kot pokojnina pokaže polna dejalnostna pristojbina, katere ni moči preseči.

Ako bi se pripetilo, da bi kaki žandarski osebi bilo vračunjati kako leto vojske, treba je čas 16 mesecev, ki ga je po zakonu računati kot služabno leto, dopolniti na dobo dveh let.

K §. 33.

Ker gré družinam dejalnih ali vpokojenih oseb žandarskega krdela po smrti družinskega glavarja smrtna četrtoletnina, nimajo one nadaljne pravice do pogrebne četrtoletnine, katera se pod nekimi določenimi pogoji dovoljuje po vodilih o civilnih pokojninah.

Z mesečno pristojbino v zmislu prvega odstavka tega paragrafa je razumevati prejemke gaže (plače), služabnih in žandarskih doklad, oziroma pokojnine.

Oziraje se na določila prvega odstavka v § 29. in pa na določila poslednjega odstavka v tem paragrafu se določuje:

- d) Družinam častnikov, katere je sovražnik ujel, gré preskrba v znesku pravilom vstrezajoče vdovske pokojnine.

Družinam oženjenih oseb žandarskega moštvenega staleža gré, ako se vsled vojnih dogodkov imperativno ločijo od glavarja družine, preskrba s tretjino pristojbine, ki jo ima družinski glavar v mezdi in kaki služabni dokladi.

Enaka preskrba gré družinam žandarskega moštva, ako soproga, oziroma pri otrokih, katerim je mati umrla, očeta sovražnik na vojski ujame.

- b) Blazni naj do časa, ko se vpokojé, uživajo polno pristojbino. Družine blaznih gazistov so v prvi vrsti navezane na prebitek, kar ga ostane od pristojbin, oziroma pokojnine na duhu bolnega, poplačavši stroške za preskrbo v dotičnem zavodu.

Kadar bi ta prebitek ne dosegel zneska, ki bi v slučaju smrti blaznega družinskega glavarja (soproga ali očeta) pripadal kot preskrbninski užitek, tedaj je vpravičencem dotični razložek kot preskrbo, in sicer do časa, ko se na duhu bolni soproga, oziroma oče vpokoji, plačevati iz žandarske blagajnice, po tem času pak na račun občé civilne pokojninske blagajnice.

Preskrbnine za družine na umu bolnih častnikov, kateri so na dopustu s čakarino, bolé naj žandarsko blagajnico.

Kar se tiče družin moštva, ostane jim do vpokojitve družinskega glavarja prebitek pristojbin, kar ga ostane po odbitku bolniške poprečnine 55 kr. za vsak dan.

Po obravnavi preskrbe za soproga (očeta) veljá gledé vzdržavanja do preskrbe vpravičenih družin na umu bolnih oseb iz moštvenega staleža to, kar je bilo zgoraj povedano o družinah vpokojenih gazistov.

K §. 34.

Da se doseže v prvem odstavku tega paragrafa ustanovljena izjemna pravica, je sicer vse eno, ali se je telesna poškodba zgodila po mehanični sili, po prehlajenju ali okužbi itd., potrebno pak je, da je trajna nesposobnost za žandarsko službo, neodvisno od kakih drugih hib, zavisna že od dotične telesne poškodbe same in da je ž njo v neposredni zvezi t. j., ne da bi pristopil še kak tuj vzrok.

Dalje je potrebno, da žandar precej, ko sluti pričetek telesnega vreda, podá svojemu predstojniku o njem pismeno zglasilo, navedši podrobnejše okolnosti in kake priče dotičnega dogodka, in da na drugi strani ničesar ne opusti, kar bi ga moglo ozdraviti.

K §. 39.

Ker naj se v §. 30. podano določilo, da je vsako v žandarski službi prebito polno leto računati za služabno dobo 16 mesecev, izrečno uporablja samo pri odmeri pokojnine, ne more se ta ugodnost uporabljati, štejoč dvanajstletno dejalno služabno dobo po zmislu dotičnih določil zakona z dné 19. aprila 1872. l. (Drž. zak. št. 60.).

K §. 40.

Z računskimi stražnimi mojstri je gledé nastanjanja ravnati kakor z osebami vojstva, uživajočimi stanarino, a ne uvrščenimi v noben činovni razred.

Povračilo za stanovanje je žandarskim osebam, prejemajočim gažo (plačo), plačevati po tarifi vojaške najemnine.

Ako bi kak kraj, kjer je nastavljen kak žandarski gazist, še ne bil uvrščen v kak najemninski razred, opravi naj se njega uvrstitev po določilih §. 30 zakona o nastanjanju z dné 11. junija 1879. l. (Drž. zak. št. 93.).

Welsersheimb s. r.